

Sygn. akt IV U 1818/18 Sprostowanie: na podstawie art. 350 § 1 k.p.c. sprostować w wyroku z dnia 6 lutego 2019 r., sygn. akt IV U 1818/18, oczywistą omyłką pisarską w ten sposób, że w komparycji wyroku w miejsce słów: „z dnia 18/10/2019 r.” wpisać z dnia 18/10/2018 r.

R., dnia 1.03.2019r.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Stanisława Bosek

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2019 r.

sprawy W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania W. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 21/09/2018 r. znak: (...)

z dnia 27/09/2018 r. znak: (...)

z dnia 18/10/2019 r. znak (...)

I. oddala odwołania

II. zasądza od W. C. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 540,00 zł. (pięćset czterdzieści 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt IV U 1818/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 lutego 2019 r.

Decyzją z dnia 21 września 2018r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił W. C. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto podstawę wymiaru w kwocie 1 255,81 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika

wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1989r. do 31.12.1998r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 102,86%. Łączny okres składkowy wyniósł 23 lat, 7 miesięcy i 29 dni, tj. 283 miesiące, zaś nieskładkowy – 3 miesiące.

Decyzją z dnia 27 września 2018r. znak: (...) (...) Oddział w R., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 06.08.2018r., przyznał W. C. emeryturę od 30.08.2018r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota emerytury została zwiększona o połowę przysługującej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Od 01.11.2018r. obliczona emerytura wyniosła brutto 4 384,83 zł.

W odwołaniu od w/w decyzji W. C. podnosił, że emerytura została obliczona nieprawidłowo. Wskazał, iż nie zostały wliczone lata 1997-2006 do wyliczenia wskaźnika podstawy, kiedy to otrzymywał najlepsze zarobki. Ponadto podał, że do emerytury powinien być wliczony okres pracy eksportowej od 18.03.1987r. do 30.09.1989r. jako okres składkowy. Wnosił także o wliczenie okresów pracy w gospodarstwie rolnym od 31.08.1969r. do 06.06.1975r. oraz wliczenie opłacanych składek na FER od 01.01.1981r. do 31.12.1988r. Podał, iż wskaźnik wysokości podstawy z lat 1997-2006 wynosi 118,87% i taki powinien być uwzględniony. Podnosił także, że emerytura winna być powiększona o połowę przysługującej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, tj. o kwotę 1 174,99 zł. W ocenie odwołującego posiada on 41 lat i 4 miesiące okresów składkowych, które powinny być uwzględnione przy obliczaniu emerytury. Końcowo wnosił o wypłacenie odsetek stosownie do art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w R. wyjaśnił, iż przy ustalaniu emerytury dla osób urodzonych po dniu 31.12.1948r. wysokość emerytury jest ustalana w systemie tzw. zdefiniowanej składki i nie ma zastosowania art. 53 ustawy emerytalnej. Brak jest zatem podstaw do wyliczenia wskaźnika według wynagrodzeń z lat 1997-2006. Podał, iż okres zatrudnienia na eksporcie od 18.03.1987r. do 30.08.1989r. został wliczony do stażu przy kapitale początkowym, natomiast okres od 1 do 30 września 1989r. nie został uwzględniony, gdyż z dokumentacji wynika, że wnioskodawca przebywał wówczas na urlopie bezpłatnym. Odnosząc się do okresów pracy w gospodarstwie rolnym ZUS wyjaśnił, iż brak jest podstawy prawnej do ich uwzględnienia, bowiem nie są objęte dyspozycją przepisu art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS mających zastosowanie przy ustalaniu kapitału początkowego. Organ rentowy uznał za słuszny zarzut wypłaty tzw. zwiększenia rolnego i wydał w tym przedmiocie decyzję w dniu 18.10.2018r. Wskazał także, że emeryturę powiększono o połowę renty wypadkowej.

Decyzją z dnia 18.10.2018r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., z urzędu, ponownie ustalił wysokość emerytury W. C.. Emerytura obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 4 457,86 zł brutto. Przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres 8 lat.

W odwołaniu wnioskodawca ponownie podnosił, iż wysokość emerytury została zaniżona. Podtrzymał twierdzenia zawarte w odwołaniu od decyzji z 21 i 27 września 2018r., przy czym wskazał, że posiada 41 lat i 4 miesiące okresów składkowych.

W odpowiedzi ZUS Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania. Wyjaśnił, że zwiększenie rolne zostało wnioskodawcy przyznane na podstawie art. 26 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS za okres opłacania składek na ubezpieczenie rolne. Nie można natomiast uwzględnić pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 31.08.1969r. do 06.06.1975r. Odnośnie pozostałych zarzutów organ rentowy podtrzymał argumenty zawarte w odpowiedzi na odwołanie od decyzji z 21 i 27 września 2018r.

Na rozprawie w dniu 6 lutego 2019r. pełnomocnik W. C. oświadczył, że kwestionuje błędne naliczenie składek KRUS oraz naliczenie emerytury w oparciu o lata 1989-1998, podczas gdy winna być ona obliczona w oparciu o lata 1997-2006.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. C. urodził się (...)

W okresie od 31.08.1969r. do 06.06.1975r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców M. i J. C. Od 1 stycznia 1981r. do 31 grudnia 1988r. opłacał składki na FER.

Od 6 czerwca 1975r. do 30 września 1980r. był zatrudniony w (...)

W dniu 1 października 1980r. podjął pracę w (...) S.A. (następnie (...) S.A. Oddział w R.), gdzie pracował do 8 kwietnia 2013r. W okresie od 23 marca 1987r. do 30 sierpnia 1989r. pracował na budowie eksportowej w D., będąc zatrudnionym w (...). W macierzystym zakładzie pracy przebywał na urlopie bezpłatnym od 18.03.1987r. do 30.09.1989r.

Organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. uznał za udowodnione 23 lata 7 miesięcy i 29 dni okresów składkowych (w tym okres pracy na eksporcie od 18.03.1987r. do 30.08.1989r.) oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych.

Decyzją z dnia 24.08.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18.02.2015r. przyznał W. C. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem od 26.11.2012r. Do ustalenia podstawy wymiaru renty przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych ubezpieczenia w Polsce wybranych z 20 lat ubezpieczenia występujących przed rokiem zgłoszenia wniosku, tj. od 1997r. do 2006r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 118,50%. Do ustalenia wysokości renty organ rentowy uwzględnił 36 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 1 rok i 4 miesiące okresów nieskładkowych.

Decyzją z dnia 16.11.2017r. ZUS ustalił wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem na dalszy okres od 01.10.2017r. do 31.10.2022r.

W dniu 6 sierpnia 2018r. W. C. złożył wniosek o emeryturę.

W dniach 21 i 27 września 2018r. oraz 18 października 2018r. organ rentowy wydał decyzje, będące przedmiotem niniejszego rozpoznania, przyznające prawo do emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustalającą kapitał początkowy. Organ rentowy już w decyzji z dnia 27.09.2018r. zwiększył kwotę emerytury o połowę przysługującej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, tj. o kwotę 1 174,99 zł. Natomiast w decyzji z dnia 18.10.2018r. dodatkowo doliczył zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za 8 lat w kwocie 73,03 zł.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o dowody z dokumentów w aktach ubezpieczeniowych oraz w aktach niniejszej sprawy. Treść i forma wskazanych dowodów nie budziły wątpliwości.

Sąd, zgodnie z regułą zawartą w art. 233 § 1 k.p.c. dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, która przełożyła się na ostateczny wynik niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2018r. poz. 1270 j.t.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia

w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenia społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do treści art. 174 powołanej ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Nie można przy ustalaniu kapitału początkowego przyjąć innych lat niż sprzed 1999r. Wnioskodawca domaga się wyliczenia wskaźnika z lat 1997-2006, co jest niemożliwe i niezgodne z prawem, bowiem lata 1999-2006 nie mogą stanowić podstawy do wyliczenia kapitału początkowego.

W tym miejscu wskazać należy, iż wbrew twierdzeniom wnioskodawcy okres zatrudnienia na budowie eksportowej od 18.03.1987r. do 30.08.1989r. został wliczony do okresów składkowych przy kapitale początkowym. Natomiast, jak wynika z dowodów z dokumentów w okresie od 31 sierpnia do 30 września 1989r. wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym, który nie jest objęty dyspozycją art. 6 lub 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nie stanowi też okresu składkowego lub nieskładkowego w rozumieniu art. 6 i 7 powołanej ustawy okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 31.08.1969r. do 06.06.1975r.

Ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz innych ustaw (Dz. U. 2017 r., poz. 38) został zmieniony art. 24 ustawy emerytalno – rentowej. Przepis art. 1 tej ustawy nadał mu nowe brzmienie. Wskazano, iż ust. 1 art. 24 otrzymuje treść: ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184., jednocześnie uchylono ust. 1a i 1b tej regulacji. Tym samym powrócono do wieku emerytalnego obowiązującego przed dniem 1 stycznia 2013r. – 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Powyższy przepis wszedł w życie 1 października 2017r.

Wnioskodawca W. C. urodził się w (...), a zatem nabył prawo do emerytury na podstawie art. 24 w/w ustawy i wysokość jego świadczenia była ustalana w oparciu o art. 26 powołanej ustawy, zgodnie z którym emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Mający zastosowanie z mocy tego odesłania przepis art. 25 ust. 1 wskazuje - jako podstawę obliczenia emerytury - kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zaewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 29.11.2018r. sygn. akt III AUa 1425/17 wysokość nowej emerytury, ustalonej na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest uzależniona od kilku czynników: kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego i zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne zgromadzonych na koncie ubezpieczonego, daty (wieku) przejścia na emeryturę i tzw. średniego dalszego trwania życia. Ustalona kwota kapitału początkowego co do zasady ma obejmować odtworzenie składek na ubezpieczenie społeczne sprzed 1999 r. i podlega corocznej waloryzacji (Lex nr 2612065).

Tym samym organ rentowy prawidłowo ustalił wysokość emerytury. Bez znaczenia jest przyjęty dla ustalenia prawa do renty wskaźnik, bowiem świadczenie to było obliczane w myśl art. 53 ustawy emerytalnej, który to przepis nie ma zastosowania przy ustalaniu emerytury osób urodzonych po 31 grudnia 1948r. Przy obliczaniu emerytury w systemie zdefiniowanej składki, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie, bez znaczenia pozostaje także wymiar okresów składkowych i nieskładkowych. Istotna natomiast jest wysokość odprowadzanych składek na ubezpieczenie emerytalne oraz wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999r.

Przechodząc do kolejnego żądania wnioskodawcy dotyczącego zwiększenia emerytury o połowę renty wypadkowej należy wskazać, iż zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odrębne przepisy określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury z prawem do:

- 1) renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276);
- 3) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową.

Takim przepisem mającym zastosowanie w niniejszej sprawie jest art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2018r. poz. 1376 t.j.), zgodnie z którym osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz do emerytury na podstawie odrębnych przepisów wypłaca się, zależnie od jej wyboru:

- 1) przysługującą rentę powiększoną o połowę emerytury albo
- 2) emeryturę powiększoną o połowę renty.

W przedmiotowej sprawie ZUS przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury zwiększył ją o połowę przysługującej mu od 26.11.2012r. renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, tj. o kwotę 1 174,99 zł, co czyni żądanie W. C. w tym zakresie bezpodstawnym.

Zasadny natomiast okazał się podnoszony w odwołaniu od decyzji z 27.09.2018r. zarzut pominięcia przy wyliczaniu emerytury okresu opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników od 01.01.1981r. do 31.12.1988r. Powyższe skutkowało wydaniem decyzji z w dniu 18 października 2018r. ponownie ustalającej wysokość emerytury.

Zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy emerytalnej wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek.

Reasumując Sąd uznał, że emerytura wnioskodawcy została obliczona zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne Sąd w trybie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołań od decyzji z dnia 21 i 27 września 2018r. oraz z 18 października 2018r. z uwagi na ich bezpodstawność.

Orzeczenie o kosztach oparto o art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w prawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018r. poz. 265 j.t.), zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania i przy uwzględnieniu ilości zaskarżonych decyzji.